

ВІДГУК
на освітньо-професійну програму «Підприємництво та торгівля»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
Західноукраїнського національного університету

Реалії бізнес-середовища сьогодні ставлять особливі вимоги до підготовки фахівців за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Ці особливості пов'язані, в першу чергу, із зовнішніми викликами спричиненими військовою агресією росії і глобальними змінами на національному та міжнародному ринках праці. У цьому зв'язку важливо оцінити адаптацію пропонованої освітньо-професійної програми «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» до змінних умов зовнішнього середовища функціонування підприємницьких та торговельних структур.

Рецензована освітньо-професійна програма відображає наступні параметри: загальну інформацію про програму, мету освітньої діяльності, характеристику ОПП, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, підходи до викладання та оцінювання, програмні компетентності та програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми та способи забезпечення академічної мобільності студентів.

Важливо акцентувати увагу на студентоцентрованому навчанні за програмою, використанні технологій інтенсифікації та індивідуалізації навчання, забезпеченні організації онлайн навчання через систему Moodle, самонавчання, навчання на основі наукових та прикладних досліджень.

Забезпечення адаптації програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою (ПРН 17, ПРН 20) до змінних умов зовнішнього середовища реалізується через наповненість відповідних освітніх компонент, зокрема таких як «Підприємництво», «Маркетингові дослідження та аналітика», «Економіка та організація торгівлі», «Ціноутворення та цінова політика».

На нашу думку також доцільно посилити варіативність постановки і розв'язання професійних завдань в сфері підприємництва і торгівлі та актуалізувати унікальність освітньо-професійної програми через розширення переліку пропонованих вибіркових дисциплін.

Загалом, рецензована освітньо-професійна «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» відповідає сучасним вимогам ринку праці та дозволяє забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців за вказаною спеціальністю.

Директор ТОВ «Консалтингова компанія
«Універсальний бізнес ресурс»

Наталія ОВСЕЙКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» у Західноукраїнському національному університеті

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» розроблена з урахуванням вимог стандарту вищої освіти та висвітлює унікальність підготовки бакалаврів за даною спеціальністю у Західноукраїнському національному університеті.

Профіль освітньої програми відображає її орієнтацію, особливості та основний фокус програми; визначені характеристика придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання; форми і методи викладання та оцінювання; ресурсне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення реалізації програми, а також умови і можливості академічної мобільності студентів.

Програмні компетентності та програмні результати навчання забезпечуються блоком обов'язкових дисциплін загальної та професійної підготовки. Перелік обов'язкових дисциплін, серед яких можна виділити «Інформаційно-комунікаційні технології», «Господарське право», «Підприємництво», «Маркетинг», «Економіка та організація торгівлі», «Логістика», дозволяють досягти основної мети програми.

Наведена структурно-логічної схеми освітньої програми дозволяє чітко зрозуміти послідовність опанування окремих дисциплін та взаємозв'язок між ними, а матриці відповідності програмних компетентностей і програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми дозволяють зрозуміти, які саме навчальні дисципліни забезпечують певні програмні компетентності і результати навчання випускників-бакалаврів.

Таким чином, розроблена освітньо-професійна програма є цілісним базовим документом, в якому відображені програмні компетентності, результати навчання та освітні компоненти у їх взаємозалежності та взаємозв'язку.

Однак, вважаємо за доцільне в процесі вдосконалення освітніх компонент ОПП посилити варіативність постановки та розв'язання професійних завдань з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур з урахуванням викликів зовнішнього середовища, що особливо актуально сьогодні в умовах посилення зовнішніх викликів та загроз.

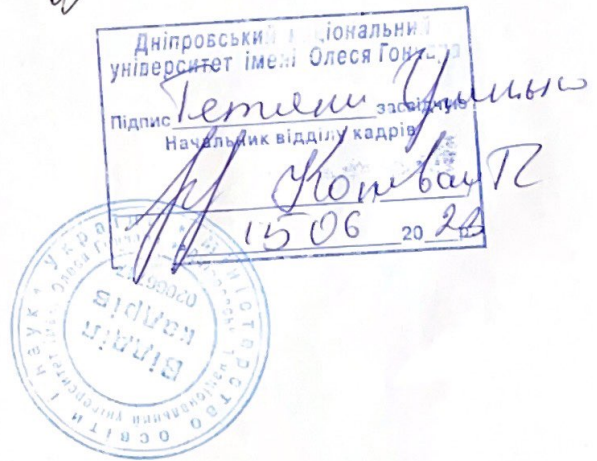
Забезпечення сформованого в освітній програмі переліку компетентностей та відповідних їм програмних результатів навчання також може бути підсилено достатньо широким переліком вибіркових дисциплін.

На нашу думку, подана на рецензування ОПП «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» задовольняє визначені вимоги, дає змогу сформувати у випускників програми відповідні загальні та спеціальні компетентності та досягнути програмних результатів навчання за згаданою спеціальністю.

Рецензент:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки, підприємництва
та управління підприємствами
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара,
академік Академії економічних наук України,
заслужений діяч науки і техніки України

Тетяна ГРИНЬКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Підприємництво та торгівля»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076
«Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
Західноукраїнського національного університету

Розроблена освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» є основним документом, на базі якого здійснюється підготовка бакалаврів за вказаною спеціальністю у Західноукраїнському національному університеті.

В освітній програмі відображена її мета, предметна область, орієнтація, основний фокус та особливості програми, характеристика придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання. Програма також визначає форми і методи викладання та оцінювання, кадрові, матеріально-технічні, інформаційні та навчально-методичні забезпечення, умови та можливості подальшого навчання та академічної мобільності здобувачів та випускників.

Програмні компетентності повністю корелюють із програмними результатами навчання, що дає змогу задовільнити запити потенційних роботодавців.

Дисципліни, включені до переліку компонентів освітньо-професійної програми, покликані до життя сучасними умовами бізнес-середовища, потребами ринку праці та конкуренцією на ньому, існуючими викликами і загрозами зовнішнього середовища функціонування підприємницьких та торговельних структур.

Рецензована освітньо-професійна програма розроблена у процесі консультацій із науковцями, фахівцями-практиками, потенційними роботодавцями, які підтвердили необхідність підготовки фахівців даної спеціальності. Проведений аналіз засвідчує, що випускники програми зможуть використовувати міждисциплінарний підхід до вирішення поставлених професійних завдань як у практичній діяльності, так і в процесі подальшого навчання.

З огляду на необхідність відновлення та розвитку підприємницької діяльності в умовах війни та післявоєнної відбудови України вважаємо за необхідне актуалізувати використання інноваційних підходів в діяльності підприємницьких та торговельних структур. У контексті інновацій особливої ваги сьогодні набуває екологізація підприємницької та торговельної діяльності. В

даному аспекті в програму вдало додано спеціальні компетентності і програмні результати навчання, орієнтовані саме на екологізацію.

На нашу думку, важливо інтегрувати концепцію екологізації в структуру навчальних курсів, відобразити це у фокусі та особливостях ОП, що підсилить унікальність освітньо-професійної програми.

Загалом, рецензована освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є актуальною, відповідає вимогам до освітніх програм такого рівня, забезпечує можливості і умови формування необхідних компетентностей та програмних результатів в процесі підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» та рекомендується до реалізації в навчальному процесі Західноукраїнського національного університету.

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва і торгівлі
Національного університету «Одеська політехніка»

Світлана ПУЧКОВА

Особистий підпис
засвідчує
Ст. інспектор ВК

Пучкова С.І.

Світлана Пучкова

ВІДГУК
на освітньо-професійну програму «Підприємництво та торгівля»
підготовки бакалаврів за спеціальністю
076 «Підприємництво та торгівля»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
у Західноукраїнському національному університеті

Практичні аспекти управління діяльністю підприємства засвідчують важливість набуття фахівцями спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» необхідних компетентностей для успішного вирішення прикладних професійних завдань. Війна в Україні посилила складність та актуальність таких завдань у сфері підприємництва.

Рецензована освітньо-професійна програма має за мету формування та розвиток загальних і професійних компетентностей саме для здобуття студентами знань та навичок, достатніх для успішного виконання своїх професійних обов'язків у сфері підприємництва та торгівлі.

Окрім зазначеної мети в освітній програмі відображено її предметну область, прикладну орієнтацію, фокус та особливості. З огляду на наповненість освітніх компонент основна орієнтація освітньо-професійної програми спрямована на підприємства малого та середнього бізнесу, на яких студенти-випускники бакалаврської програми опановують елементи дуальної освіти та проходять практику.

Рецензована освітньо-професійна програма розроблена робочою групою у складі науковців-викладачів, студентів та зовнішніх стейкхолдерів. Програма відображає послідовність вивчення окремих навчальних дисциплін, місце кожної з них у формуванні загальних і професійних компетентностей і програмних результатів навчання; придатність майбутніх випускників до працевлаштування; перспективи їх подальшого навчання; напрями академічної мобільності тощо.

Одним із напрямків унікальності освітньої програми є формування в майбутніх фахівців здатності до організації логістичних потоків у підприємстві та торгівлі. На сьогоднішній день логістична діяльність зазнала суттєвих змін у зв'язку з локальними та глобальними змінами ринкового середовища. В процесі обговорення програми мною запропоновано забезпечити систему постійного моніторингу та врахування

цих змін в процесі розробки структури та наповнення відповідних освітніх компонент програми.

Загалом, пропонується освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» відповідає вимогам майбутніх роботодавців, стейкхолдерів і бізнес-середовища та дозволяє забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців за спеціальністю «Підприємництво та торгівля».

Директор ТОВ «Пивоварня «Опілля»

Омелян БАГРІЙ